

2011-03-07

Dnr 43-2010:5178

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Elundskolan
i Köpings kommun

2011-03-07

Rektor vid Elundskolan

Hisingsgatan 42

731 42 Köping

Köpings kommun

731 85 Köping

Tillsyn i Elundskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1-5

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Elundskolan och Köpings kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen av Elundskolan visar att det finns ett antal brister som skolan behöver åtgärda. Ett av dessa bristområden gäller måluppfyllelsen, där resultaten på de nationella ämnesproven i både årskurs 3 och 5 indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras. Skolan behöver även fokusera på måluppfyllelsen i samtliga ämnen, och inte bara på ämnena matematik, svenska och engelska, vilket skolan tenderar att göra i dagsläget.

Ytterligare bristområden för skolan att arbeta med gäller studieron i klassrummen och att det förekommer kränkningar mellan eleverna. Enligt eleverna är lärarna olika stränga när det gäller att ordningsreglerna ska följas. Det framkommer även variationer mellan lärarna i andra avseenden, till exempel när det gäller i vilken utsträckning lä-

rarna samverkar kring undervisning och kunskapsbedömningar samt när det gäller olika lärares strävan efter att varje elev ska utveckla nyfikenhet och lust att lära.

Rektorn är förtrogen med verksamheten och har påbörjat ett pedagogiskt utvecklingsarbete, med fokus på ledarskapet i klassrummet och på en effektiv tidsanvändning fokuserad på lärande.

Vid tillsynen har Skolinspektionen uppfattat att det finns ett förtroende och tillit mellan rektorn, lärarna och eleverna. Det finns också en medvetenhet och insikt om de utvecklingsbehov som skolan har.

Skolinspektionen har i tillsynen av Elundskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Måluppfyllelsen är inte tillräckligt hög i Elundskolan. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5 indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- All pedagogisk personal i Elundskolan har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- Rektorn ser inte till att lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare information om elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller författningarnas krav när det gäller de individuella utvecklingsplanerna (7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg).
- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Eleverna upplever inte att undervisningen alltid är tillräckligt stimulerande (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer).
- Rektorn ser inte till att alla lärare tar ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs (Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer).
- Alla som arbetar i skolan arbetar inte i tillräcklig utsträckning för att relationerna mellan elever och elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende. (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Lpo 94, 2.2 Kunskaper).

- Rektorn ser inte i tillräcklig utsträckning till att det i skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling (14 a kap. 8 § 1985 års skollag, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid författningarnas krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2.

Rektorn och Köpings kommun har ansvar för att Elundskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Köpings kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Köpings kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Lena Lindegren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman

Enhetschef

Sture Löf

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Elundskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Köpings kommun under januari-mars 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Elundskolan den 25 och 26 januari 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Elundskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Elundskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever i Elundskolan.

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	40
Grundskola	153

Källa: Skolans egna uppgifter, i januari 2011.

Elundskolan är belägen cirka en kilometer från Köpings centrum. Skolan består av förskoleklass, grundskola årskurserna 1-5 och fritidshem. Flertalet elever bor i närområdet, som främst utgörs av villabebyggelse. Rektorn har tjänstgjort på skolan sedan augusti 2008 och har påbörjat rektorsutbildningen i oktober 2010. Elevvårdsteamet består av rektor, skolsköterska, kurator och speciallärare.

Tillsynen innefattar förskoleklassen och grundskolan. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg beskrivs i en separat rapport.

Tillsynsprotokoll för Elundskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Måluppfyllelsen är inte tillräckligt hög i Elundskolan. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5 indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Grundskolans kursplaner och betygskriterier

Motivering:

I Elundskolans lokala arbetsplan för läsåret 2010/2011 konstateras att måluppfyllelsen när det gäller resultaten i ämnena engelska, matematik och svenska inte är tillfredsställande.

Enligt skolans egna uppgifter för årskurs 3 nådde 74 procent av eleverna målen i svenska och 66 procent i matematik. I de nationella ämnesproven i åk 3 nådde 66 procentmålen i svenska och 51 procent i matematik.

I de nationella ämnesproven 2010 i årskurs 5 nådde 75 procent av eleverna målen i matematik, 45 procent i svenska och 70 procent i engelska. Detta var ett sämre resultat än året innan. Vid skolbesöket erhöles en enkel sammanställning över måluppfyllelsen för årskurserna 1-5 i övriga ämnen. Tillsynen visar dock att det finns brister i uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, matematik och engelska och att lärarna behöver utveckla sina bedömningar i andra ämnen.

Rektorn uppger att den största utmaningen för skolan är att öka måluppfyllelsen samt att få med alla lärare i ett sådant förändringsarbete. Skolan har upprättat en handlingsplan samt inlett en rad insatser för att öka måluppfyllelsen. Exempel på sådana insatser som inletts är att rektorn och lärarna kartlagt hur de arbetar för att öka måluppfyllelsen samt att de fokuserat på att utveckla ledarskapet i klassrummet och att effektivisera tidsanvändningen. Trots dessa insatser behöver skolan öka ansträngningarna för att alla elever ska uppnå målen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

All pedagogisk personal i Elundskolan har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Vid samtal och intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det varierar i vilken utsträckning lärare huvudsakligen undervisar i de ämnen de har utbildning för. Flera lärare samverkar kring undervisningen och byter vid behov klasser för att i högre grad kunna undervisa i de ämnen de har utbildning för. Några lärare uppger dock att de har all undervisning i "sina klasser" och undervisar i samtliga ämnen i dessa klasser, även de ämnen de inte har utbildning för. Detta innebär att det finns lärare som inte har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver, samtidigt som det inte förekommer någon nära samverkan med andra lärare.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn ser inte till att lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller författningarnas krav när det gäller de individuella utvecklingsplanerna.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen
Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

De exempel på skriftliga individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av är av varierande kvalitet. De innehåller beskrivningar av elevens starka sidor, kort-siktiga och långsiktiga mål samt i en del fall vilka insatser man kommit överens om. Vissa målbeskrivningar relateras till mål i ämnena svenska och matematik. Dock saknas en koppling till målen i övriga ämnen. I de individuella utvecklingsplanerna saknas också omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och i en del fall en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen.

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I Elundskolan bedrivs ett till vissa delar gott kvalitetsarbete, där rektorn tar ansvar för uppföljning och utvärderingar som sedan ligger till grund för förbättringsåtgärder. Exempelvis finns en handlingsplan för att öka måluppfyllelsen i ämnena svenska och matematik. Elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen utvärderas och analyseras dock inte i tillräcklig utsträckning. Därmed saknar rektorn en helhetsbild av resultaten på skolnivå, vilket innebär att viktigt underlag för att nå de nationella målen saknas. För att rektorn ska kunna fatta beslut om vilka insatser som är nödvändiga för att förbättra kunskapsresultaten, är det viktigt att skolan förbättrar sitt arbete med att följa upp och utvärdera skolans resultat i samtliga ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Eleverna upplever inte att undervisningen alltid är tillräckligt stimulerande.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

I samtal och intervjuer med eleverna ges uttryck för olika uppfattningar om i vilken utsträckning undervisningen upplevs som stimulerande. Några elever uppger till exempel att vissa lektioner är enformiga och tråkiga samt att de sällan ges möjligheter att genomföra roliga projekt. Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 visar också att en stor andel av eleverna anser att undervisningen inte främjar lusten att lära. De lektionsbesök Skolinspektionen genomfört stöder denna beskrivning och visar på stora

skillnader när det gäller olika lärares strävan att varje elev ska utveckla nyfikenhet och lust att lära.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn ser inte till att alla lärare tar ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Elundskolans "trivsel- och ordningsregler", reglernas syfte samt när och för vilka de gäller. Vid samtal och intervjuer med elever framkommer att det ofta är oroligt och pratigt i klassrummen och att lärarna är olika stränga när det gäller att se till att ordningsreglerna följs. I samtal och intervjuer med lärare och övrig personal bekräftas att vissa lärare inte tar ansvar fullt ut för att se till att ordningsreglerna följs.

Bedömning:

Alla som arbetar i skolan arbetar inte i tillräcklig utsträckning för att relationerna mellan elever och elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Vid samtal och intervjuer med elever framförs uppfattningen att problem med kränkningar och mobbning har minskat. Eleverna ger trots detta flera exempel på hur elever fortfarande utsätts för kränkningar. Man kan bli retad för att man har fula kläder eller att man har fel hårfärg. En del flickor uppger att de fått höra att de är dåliga i idrott och någon elev har blivit retad på grund av en viss sjukdom. Eleverna uppger att det är vanligt med denna typ av kränkningar i skolan. Elever uppger visserligen att lärare och rektorn reagerar då kränkningar förekommit, men att kränkningar ändå fortsätter. Vid samtal och intervjuer med elevvårdsteamet bekräftas att elever blir mobbade och kränkta. Vid intervjuer med lärare ges en liknande bild av läget och beskrivs ett klimat där kränkningar är en del av vardagen för många elever i skolan.

Bedömning:

Rektorn ser inte i tillräcklig utsträckning till att det i skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling.

Författningsstöd:

14 a kap. 6-8 §§ 1985 års skollag

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Elundskolans "anti-mobbningsplan" och skolans "likabehandlingsplan". Planerna innehåller definitioner, mål och beskrivningar av hur åtgärder ska genomföras då mobbing förekommer, men saknar till stor del en beskrivning av hur arbetet för att motverka kränkningar mellan elever ska genomföras. Det saknas en aktuell kartläggning av läget på den egna skolan som grund för de åtgärder som beskrivs. Åtgärderna är allmänt hållna och behöver anpassas till situationen i skolan. Det behöver också förtydligas hur det förebyggande arbetet ska genomföras.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av några av åtgärdsprogrammen i Elundskolan. Åtgärdsprogrammen är av varierande kvalitet. Det framgår bland annat inte tydligt vilka elevens behov är och vilka insatser skolan behöver vidta för att tillgodose behoven. Kopplingen till de nationella målen är även otydlig och det framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.